

KEDİ-KÖPEK SAHİPLENMEK MENTAL SAĞLIĞA FAYDA SAĞLIYOR

Günümüzde sahihsiz hayvanların sayısının artmasıyla orantılı olarak hayvan ve insan sağlığını tehdit eden sorunlar her geçen gün daha ciddi boyutlara ulaşmaktadır. Araştırmalar dünyada her yıl yaklaşık 35.000 insanın sahihsiz köpek saldırılarıyla hayatını kaybettiğini, binlerce köpek saldırısı ve ısırığı vakası meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Sahihsiz köpek sayısının artması zoonoz hastalıklar, trafik kazası, yaralanma, sakatlık, fiziksel ve psikolojik travma ve ölüm gibi istenmeyen durumlara da yol açmaktadır.

Sahihsiz köpek sorununa ilişkin hayvanların bakımevlerinde toplanması, gıda tedariki, hasta hayvanların rehabilitasyonu, çip takılması, aşılanması, kısırlaştırılması gibi çözüm önerileri ileri sürülmektedir. Türkiye’de son dönemde 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda yapılan değişikliklerle beraber yerel yönetimler tarafından rehabilite edilen sahihsiz köpeklerin, sahiplendirilinceye kadar hayvan bakımevlerinde barındırılacağı hükme bağlanmıştır. Ancak yerel yönetimler açısından köpekler için bakımevlerinin kurulması, beslenme, tedavi ve kısırlaştırma masraflarının karşılanmasının büyük bir maddi yük oluşturacağı kamuoyunda tartışılmaktadır. Türkiye’de yaklaşık 6 milyon sahihsiz köpek varlığı tahmin edilmektedir. Ayrıca Türkiye’de tüm yerel yönetimler tarafından kurulmuş yaklaşık 100-200 bin hayvan kapasiteli 322 adet hayvan bakımevi bulunduğu göz önüne alındığında sadece bakımevi kurmakla sahihsiz hayvan sorununun çözülebileceğini söylemek de mümkün değildir. Bu sorunun çözümünde bakımevlerinden köpek sahiplenilmesinin etkili olacağı vurgulanmaktadır.

İnsan-hayvan ilişkisi üzerine yapılan araştırmalar; ağırlıklı olarak evcil hayvanların insanların fiziksel ve mental sağlığı üzerindeki etkisine odaklanmıştır. Araştırmalar, evcil hayvan sahipliğinin insanların ruh sağlığına olumlu katkıları olduğunu ve ruh sağlığı bileşenlerini geliştirdiğini göstermiştir. Bu durum “evcil hayvan etkisi” olarak adlandırılan fiziksel, psikolojik ve sosyal sağlıkla ilgilidir. Bu bağlamda, evcil hayvan sahipliğinin insan psikolojisi üzerine etkilerinin araştırıldığı birçok kesitsel çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda, evcil hayvan sahiplerinin evcil hayvan sahibi olmayanlara göre daha az yalnızlık, kaygı ve depresyon hissettikleri bildirilmiştir. Dolayısıyla evcil hayvan sahiplerinin daha yüksek yaşam memnuniyeti düzeyine sahip oldukları gösterilmiştir.

Bu verileri destekleyici şekilde, Sinmez ve arkadaşlarının Tübitak Turkish Journal of Veterinary & Animal Sciences dergisinde Türkiye örneğinde 636 katılımcının dâhil olduğu “Kedi ve köpek sahibi olmanın ruh sağlığı üzerindeki belirleyicileri” adlı makale sonuçları (<https://journals.tubitak.gov.tr/cgi/viewcontent.cgi?article=4353&context=veterinary>), Türk

toplumunda kedi-köpek sahibi olmanın anksiyete, depresyon ve strese karşı destekleyici bir faktör olduğunu ve insan psikolojisine fayda sağlayabileceğini ortaya koymuştur. Bu bilimsel veriler ışığında, 4 Ekim Dünya Hayvanları Koruma gününde özellikle sahipsiz sokak hayvanlarını sahiplenme yarışına tüm hayvan dostlarını davet ediyoruz.

Doç. Dr. Çağrı Çağlar SİNMEZ

ERÜ Veteriner Fakültesi

Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji
Anabilim Dalı Başkanı